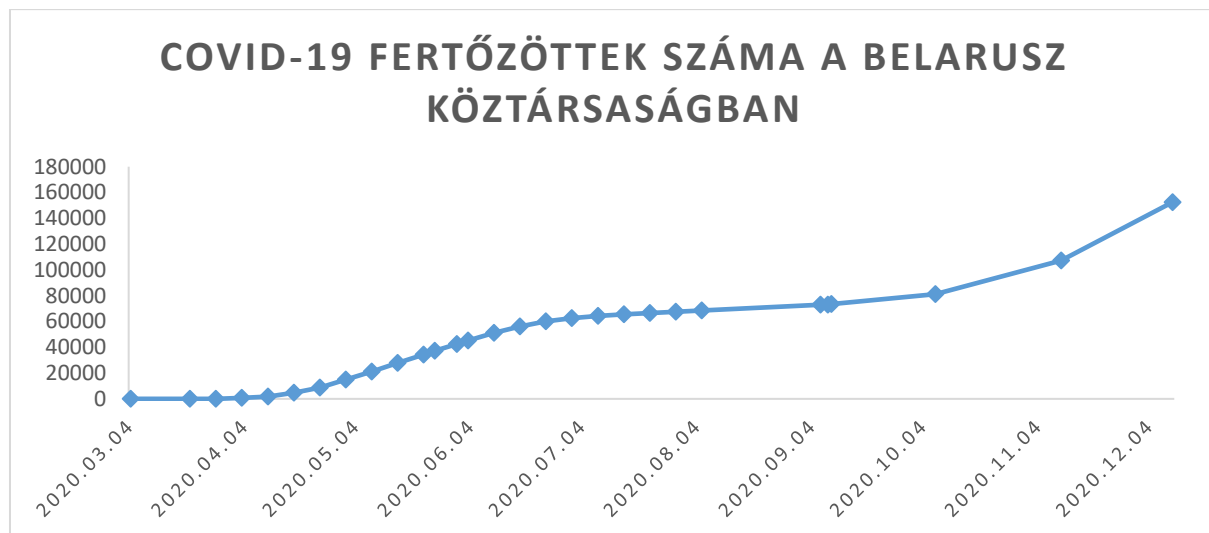

Belarusz, Fehéroroszország

Utolsó frissítés dátuma: 2020.12.10.

Fertőzöttség állapota

Forrás: Belorusz Egészségügyi Minisztérium

2020. december 10-én 152 453-ra nőtt a beazonosított fertőzöttek száma a Belorusz Köztársaságban. 129 950 gyógyult beteg van, eddig 1 230 fő hunyt el koronavírus-fertőzés következtében. A járvány kezdete óta 3 487 468 tesztet végeztek el. A járvány első hulláma május végén tetőzött, jelenleg a második hullám van az országban.

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Belorusz átmenetileg lezárta határait a COVID-19 miatt

Belorusz 2020. december 20-án lezárja szárazföldi határait és ideiglenes tilalmat vezet be az ország elhagyására a földi ellenőrző pontokon keresztül. Az intézkedés a COVID-19 terjedésének megakadályozása érdekében történik.

A korlátozások a belorusz államhatáron átívelő közúti ellenőrzési pontokon, egyszerűsített ellenőrző pontokon, vasútállomásokon (állomásokon) és folyami kikötőkben lévő ellenőrző pontokon **lesznek érvényesek** .

A tilalom nem vonatkozik a diplomáciai és szolgálati útlevéllel rendelkező személyekre, a hivatalos küldöttségekre, a nemzetközi közúti fuvarozás vezetőire, a repülőgépek és hajók személyzetére, a vonat személyzetére, az üzleti utazókra és néhány további kategóriára.

A beloruszok utazhatnak:

- közeli hozzátartozó, háztárs súlyos betegségének vagy halálának bejelentésekor;
- orvosi segítséget kapni az utazás célját igazoló dokumentumok bemutatása után;
- akik rendelkeznek tartózkodási engedéllyel vagy más érvényes okmánnyal, amely megerősíti a külföldi államban való állandó tartózkodás jogát - az állandó lakóhelyre;

- külföldi állam területén végzett munka - igazoló dokumentumok (külföldi munkáltatóval kötött munkaszerződés (szerződés) bemutatása, munkavállalási engedély, külföldi célú belépés engedélyezése meghatározott célokra);
- külföldi oktatási intézményekben folytatott oktatáshoz - a külföldi oktatási intézményekben való oktatásukat igazoló dokumentumok vagy a Belarusz Köztársaság oktatási intézményének a tanulmányi irányú dokumentumok bemutatása után.

A Belarusz Köztársaság november 1-jén ideiglenesen megtiltotta a külföldi állampolgárok és hontalan személyek belépését a közúti ellenőrző pontokon, az egyszerűsített határállomásokon, a vasútállomásokon lévő ellenőrző pontokon és a Belarusz Köztársaság államhatárán átfolyó folyami kikötőkön annak érdekében, hogy megakadályozzák a COVID-19 járvány terjedését.

A korlátozás nem vonatkozik a diplomáciai és szolgálati útlevelel rendelkező külföldi állampolgárokra; a hivatalos küldöttségek vezetőire és tagjaira; külföldiekre, akik nemzetközi segítséget nyújtanak Belarusznak; a nemzetközi közúti és nemzetközi postai szállítást végző sofőrökre, a belvízi szállítóhajók személyzetére, a vonatszemélyzetre, és a nemzetközi vasúti szolgálat mozdony személyzetére sem.

A korlátozás továbbá nem vonatkozik azokra a külföldiekre, akik belorusz állampolgárok házastársai, szülei vagy gyermekei; külföldiek, akiknek állandó vagy ideiglenes tartózkodási joguk van Belaruszban; külföldiekre, akik munkavállalási engedéllyel vagy igazolással rendelkeznek Belaruszban; külföldiekre, akik Beloruszba utaznak súlyos betegség vagy közeli hozzátartozó halála esetén; emellett őssejteket, szerveket transzplantáció céljából szállító külföldi állampolgárokra sem.

Ez a korlátozás nem vonatkozik azokra, akik Beloruszba a Minszki Nemzeti Repülőtéren keresztül érkeznek.

Belorusz állampolgárainak, a belorusz állampolgárok házastársainak, szüleinek vagy gyermekeinek, valamint azoknak a külföldi állampolgároknak, akiknek joguk van állandó vagy ideiglenes belorusz tartózkodásra, az Egészségügyi Minisztérium COVID-19 magas kockázatú országok listájából érkezve 10 napig kell önkéntes karanténba vonulniuk az országba történő belépést követően. A 10 napos határidő lejártáig nem léphetik át a határt.

Az önkéntes karantén követelmény nem vonatkozik a belorusz diplomáciai képviseltek és a külföldi országokban működő konzuli intézmények alkalmazottaira, akik diplomáciai vagy szolgálati útlevelekkel rendelkeznek, valamint családjukra. Ugyanez vonatkozik a Belorusz Állami Futárszolgálat és a Speciális Kommunikációs Vállalat alkalmazottaira, a nemzetközi közúti és nemzetközi postaszállítással foglalkozó sofőrökre; a repülőgép-személyzet tagjai, a belvízi hajók, a vonat személyzete, a nemzetközi vasúti szolgálat mozdony személyzete, üzleti út után Fehéroroszországba visszatért személyek.

Belorusz határszolgálat frissítette a külföldiekre vonatkozó tranzitszabályokat

Az Állami Határbizottság tájékoztatást tett közzé azzal kapcsolatban, hogy a külföldi állampolgárok és a hontalan személyek hogyan tudnak átutazni Beloruszon orvosi igazolások és önszigetelés nélkül.

2020. október 22-én 00:00 órától a Belaruszon áthaladó külföldi állampolgároknak és hontalan személyeknek nem kell bemutatniuk a határon a COVID-19 teszt negatív eredményét megerősítő dokumentumot, továbbá a 10 napos karanténba sem kell vonulniuk. Ugyanakkor ilyen esetben az utazóknak igazolniuk kell, hogy 24 órán belül elhagyják Belaruszt. Ezek az igazoló dokumentumok lehetnek jegy, belorusz tranzitvízum, a célország (szervezetének) hivatalos meghívása, orvosi (egészségügyi) létesítményekbe való beutaló, és hasonló dokumentumok.

Azok a külföldiek és hontalanok, akik nem rendelkeznek a 24 órás átutazást igazoló dokumentumokkal, megtartják annak lehetőségét, hogy orvosi igazolások és önálló elszigeteltség nélkül beléphessenek Belaruszba, ugyanakkor ebben az esetben a határőrök kérdőívet adnak át, melyet a látogatónak alá kell írnia és elfogadnia, hogy átutazása során 24 órán belül elhagyja a Belorusz Köztársaság területét. A kérdőívet meg kell őriznie és az ország elhagyásakor be kell azt mutatnia a határőrség emberének.

Azoknak a személyeknek pedig, akik 24 órán belül nem hagyják el az országot, be kell mutatniuk a COVID-19 teszt negatív eredményét megerősítő dokumentumot a határon (ennek PCR-tesztnek kell lennie).

A bizottság hangsúlyozta, hogy a belorusz állampolgároknak nem kell bemutatniuk a határon a COVID-19 teszt negatív eredményét megerősítő dokumentumot.

2020. október 8-án a belorusz Egészségügyi Minisztérium a külföldről érkezőknek és az első szintű kapcsolattartók számára a korábbi 14 napos karantén idejét 10 napra mérsékelte.

Belaruszban a koronavírus-járvány kapcsán az elnök a WHO javaslata ellenére sem rendelte el a lakosság izolációját, azaz ideiglenesen sem volt hajlandó leállítani a gazdaságot. Korlátozó rendelkezéseket bevezettek, ezek most is érvényben vannak. (Ezeket a rendelkezéseket az előző jelentésben részletesen ismertettük, ebben a frissített anyagban csak az azóta hozott döntésekre térünk ki.)

A 2020. augusztus 9-i választásokat követően, annak eredménye, valamint a rendőri brutalitás ellen napi szinten vannak tömegmegmozdulások Belaruszban. Ezeken az eseményeken hétvégén több tízezer ember is összegyűlik. A szociális távolságtartást figyelmen kívül hagyják és a maszk viselésének szigora is kezd alábbhagyni az országban (az október 4-i minszki tömegrendezvényeken pedig már nem csak azt mondta be hangos bemondókba a rendőrség, hogy a rendezvény nem engedélyezett, hanem azt is, hogy tilos bármilyen maszkot viselniük a tüntetőknek). Kapcsolódó, hogy szeptemberben ismét növekszik az újonnan fertőzöttek száma Belaruszban.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

A Belorusz Köztársaság Minisztertanácsa 2020. március 17-i 149. sz. Minisztertanácsi Rendelete számos egészségügyi készítményt, berendezést és felszerelést exporttilalom alá helyezett, **2020. június 1-én hatályát veszítette.**

Az Eurázsiai Gazdasági Unió tagországai szintén megegyeztek egyes élelmiszerek exportjának átmeneti tilalmáról. Ezek alapvetően tartós élelmiszerek és egyes zöldségfélék: hagyma, fokhagyma, fehérrépa, rozs, rizs, hajdina, köles, gabonafélék, teljes kiőrlésű liszt és

gabonamagvakból származó granulátumok, hajdina töret, hajdinából készített készételek, szójabab és napraforgómag. **Az exporttilalom 2020. június 30-ig volt érvényes.**

A belorusz kormány 2020. április 1-től három hónapra elrendelte a hatósági árszabályozás bevezetését. A rendelet értelmében sem a termelők, sem a forgalmazók nem érvényesíthetnek havi 0,5%-nál nagyobb áremelést a fogyasztási termékek értékesítésekor. A rendelet megszegőire adminisztratív és büntetőjogi felelősségre vonás vár. **2020. július 7-én 2020. október 4-ig meghosszabbították az egészségügyi védőmaszkok és fertőtlenítőszeres hatósági árszabályozását.**

Logisztika és szállítmányozás állapota

A külföldre történő utazások esetében **Belarusz** a A WHO ajánlásainak megfelelően igyekszik eljárni, az Egészségügyi Minisztérium csak javasolja, hogy senki ne utazzon külföldre.

2020. július 13-án a belorusz Külügyminisztérium közleményben hívta fel a belorusz állampolgárok figyelmét arra, hogy a külföldi utazásaik során problémákba ütközhetnek az újból bevezetett korlátozó intézkedések miatt. Kiemelték, hogy **amennyiben ezen helyzetben az utazás mellett döntenek, úgy minden esetlegesen felmerülő költséget és felelősséget az utazók viselik.** A Külügyminisztérium weboldalán elérhetőek az országok be- és kilépési szabályai.

A 2020. december 10-i állapot szerint a Belavia nemzeti légitársaság továbbra is több desztinációt repül. Utazás előtt célszerű az aktuális járatokat a <https://belavia.by/novosti/4383081/> címen ellenőrizni.

December folyamán az alábbi desztinációkba üzemelő járatok újraindítását tervezik: Moszkva, Larnaca, Riga, Ashgabat, Georgia, Bulgária.

A Belavia Légitársaságon kívül a Turkish Airlines Isztambul – Minszk – Isztambul útvonalon heti 3 járatot üzemel, **a Lufthansa** Frankfurt – Minszk - Frankfurt útvonalon heti 4 járatot üzemel, a **LOT** Varsó – Minszk –Varsó útvonalon heti 4 járatot, az **Iraqi Airways** Bagdad – Minszk – Bagdad útvonalon heti 2 járatot üzemel.

Az Egészségügyi Minisztérium folyamatosan frissíti és publikálja a weboldalán azokat az országokat, ahonnan **a Belarusz területére belépő állampolgároknak nem kell kötelezően karanténba vonulniuk** abban az esetben, ha a belépés napjától számított **2 napnál nem régebbi negatív COVID-19 teszttel rendelkeznek.** Magyarország az elsők között került fel a listára.

Módosították a 2020. március 25-i №171, a közúti árufuvarozókra vonatkozó rendeletet. Az új előírás szerint **a Belaruszon keresztül tranzitáló szárazföldi teherszállító járművet navigációs plombával kell ellátni az áthaladás idejére.** A navigációs plomba lehetőséget ad a járművek távoli követésére és az esetleges szabálysértők azonnali kiszűrésére. A módosítás kedvezőbb a korábbi tranzitszabályokhoz viszonyítva.

Gazdasági kilátások

A nemzetközi pénzügyi szervezetek a korábbi **eltérőnek publikált, belorusz gazdaságra vonatkozóan előrejelzésekhez képest az elmúlt időszak eseményei miatt rontották az országgal kapcsolatos várakozásaikat.**

A legoptimistább előrejelzés szerint is csak a következő évben állhat helyre a belorusz gazdaság. Ez az Eurázsiai Fejlesztési Bank prognózisa, optimizmusukat még Oroszország és a belorusz vezetés sem osztja, **hivatalos szinten is egyre jobban kételkednek a járvány utáni V alakú gazdasági növekedésben.**

A Capital Times Befektetési Ügynökség minszki irodájának szakértői három lehetőséget látnak. A legoptimistább szerint – amennyiben a világgazdaság az év második felében újraindul – a belorusz GDP 2020-ban 3%-kal csökken, de 2021-ben már növekedési pályára áll. Az Eurázsiai Fejlesztési Bankkal ellentétben ennek kevés esélyt adnak.

A legreálisabb forgatókönyvnek azt tartják, hogy a világgazdaság is csak 2021-ben áll helyre, 2020-2021-ben a belorusz gazdaságra a recesszió lesz jellemző, növekedésnek csak 2022-ben indulhat.

A leborúlátóbb előrejelzés szerint a világgazdaság csak 2021 második felében áll helyre, Belaruszban 2020-ban 12%-kal, 2021-ben 5%-kal csökken a GDP.

A Nemzetközi Valutaalap 2020. áprilisi World Economic Outlook jelentésében tovább csökkentette a belorusz gazdaság idei és jövő évi növekedésére vonatkozó előrejelzését. Miközben 2019 októberében az IMF 0,3%-os gazdasági növekedést jelzett előre 2020-ra, addig legutóbbi jelentésében lerontotta az előrejelzést: **az idei évre 5,9%-os recesszióval számol, 2021-re pedig 3,4%-os növekedéssel.** A korábbi előrejelzésében 2020-ra vonatkozóan 4,8%-os inflációs ráta szerepelt, **a mostani szerint 2020-ban 6,5%-on, 2021-ben 4,9%-on tudja Belarusz tartani az inflációt.** Korábbi előrejelzésében 2020-ban 0,9%-os munkanélküliség valószínűsített, a legfrissebb prognózis szerint ez az idei évben 2,3%-ot, 2021-ben 1,8%-ot ér el. (Megjegyzés: Az IMF munkanélküliségre vonatkozó adatait nehéz értelmezni, mert a Belarusz Statisztikai Hivatal oldalán található munkanélküliségi mutató már 2019. IV. negyedévében 4%-os volt. A koronavírus hatása itt is begyűrűzik a munkaerő piacon, arról nem is beszélve, hogy mind belorusz, mind nemzetközi szakértők többször leírták, hogy a valós munkanélküliség még a bevallott 4%-nál is jóval magasabb lehet.)

A Világbank már a 2019. áprilisi előrejelzésében felhívta a figyelmet arra, hogy lassul a belorusz gazdaság bővülése. A legutóbbi (2020. május 26.) jelentésében két meghatározó folyamatot emel ki. Egyrészt a **COVID-19 járvány**, ami sokkolta a belorusz gazdaságot is. Mivel a COVID-19 járvány negatívan érinti Belarusz legfontosabb külkereskedelmi partnereit is, ezért elveszítette a külpiacainak egy részét. Szintén negatívan érinti a belorusz gazdaságot **a kőolaj világpiacon csökkenése.** A Világbank véleménye szerint ez a két hatás átmeneti, de következményeik súlyosak. A kicsi, nyitott és exportorientált belorusz piac esetében akár az elkövetkező 25 év gazdasági fejlődési ütemét is befolyásolhatják.

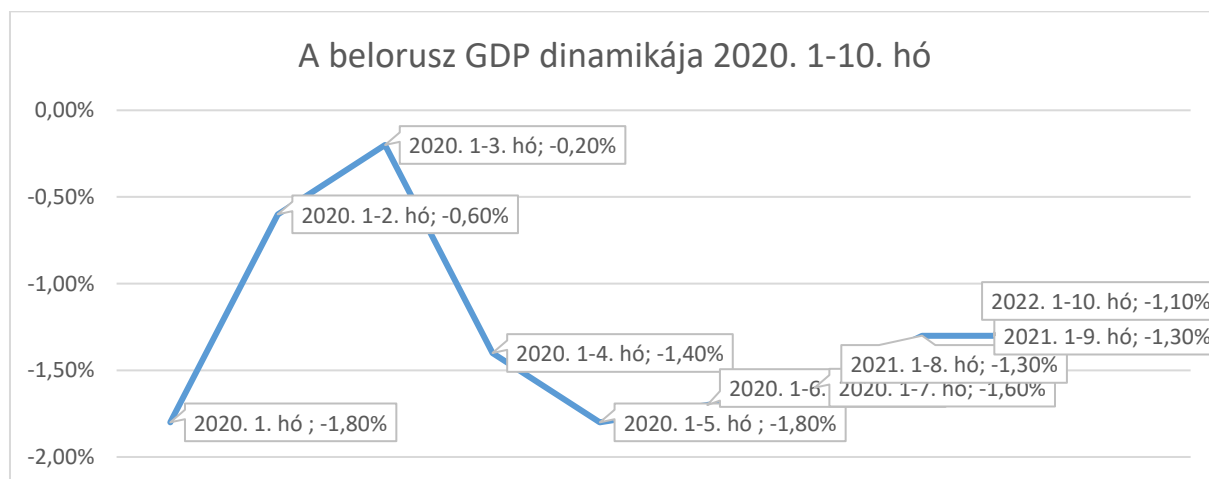
A Világbank **2020-ban mindössze 4%-os visszaeséssel, míg 2021-ben 1%-os GDP növekedéssel számol, 2022-re 1,2%-os növekedést prognosztizál.** A már 2019-ben stagnáló külföldi befektetések 2020-ban 4,5%-kal, 2021-ben 6,3%-kal esnek vissza, növekedésnek

várhatóan 2022-ben indulnak. A külpiacok szűkülése miatt 2020-ban mind az export (-12,2%), mind az import -11,3%) csökken. Az előrejelzések szerint az infláció megugrik, 2020-ban 8,4%-kal, 2021-ben 8,3%-kal nő, a növekedés 2022-ben lassulhat (6,6%). A bruttó államadósság 2020-ban és 2021-ben is meghaladja a GDP 50%-át (2020-55,2%, 2021-50,6%).

A Fitch Ratings 2020. novemberében rontotta Belarusz B besorolását negatív kilátással. A Fitch Ratings elemzői szerint 2020-ban 5%-kal szűkül a belorusz gazdaság, 2021-re sem prognosztizálnak növekedést.

A belorusz gazdaság teljesítménye

A Belorusz Statisztikai Hivatal adatai szerint **2020 első tíz hónapjában a belorusz gazdaság teljesítménye 1,1%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.** A legnagyobb visszaesés a személy- és áruszállítás teljesítményében volt (9,4%), a legnagyobb növekedést az IT-szektor (+7,5%) és a mezőgazdaság (+5,1%) produkálta. Az építőipar teljesítménye 2,5%-kal nőtt; a kereskedelmi forgalom 2,1%-kal csökkent.

Forrás: Belorusz Statisztikai Hivatal

Az év első tíz hónapjában, Mogiljev megye kivételével, az ország minden régiójában csökkent a gazdaság teljesítménye: legkisebb mértékben Breszt és Gomel megyében (-0,5%), legnagyobb mértékben Vityebszk megyében (-1,8%).

A koronavírus-járvány hatása a külkereskedelmi áruforgalomra

2020 első tíz hónapjában a külkereskedelmi áruforgalom 49,5 milliárd dollár volt, ami 16,7%-kal kevesebb az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül 14,6%-kal, 23,4 milliárd dollárra csökkent a belorusz export, míg az import 18,6%-kal 26 milliárd dollárra esett vissza. A külkereskedelmi hiány 2,62 milliárd dollárt tett ki. Az Oroszországba irányuló export (10,6 milliárd dollár) 5,2%-kal csökkent, viszont az EU-ba 18,7%-kal exportált kevesebbet Belarusz (4,1 milliárd dollárt). Az import esetében az Oroszországból származó import (12,9 milliárd dollár) – főleg az év eleji kőolajháború miatt – 26,7%-kal esett vissza, míg az EU-ból csak 9,6%-kal hozott be kevesebb árut Belarusz (5,2 milliárd dollár), mint a tavalyi év azonos időszakában. Az export csökkenése komoly probléma az amúgy is válsággal küzdő belorusz gazdaságnak. Lukasenko elnök a minszki hivatalnokokkal való július 7-i találkozásán is hangsúlyozta, hogy „export nélkül nincs élet”, nem jut valutához az

ország. **Negatív tendencia, hogy a belorusz export függősége Oroszországtól nőtt**, míg 2019 első félévében a teljes áruexport 40,5%-a irányult Oroszországba, addig 2020 első tíz hónapjában már a 45,5%-a.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

A COVID-19 járvány kapcsán a kormány által hozott legfontosabb gazdasági intézkedések:

- A Belorusz Köztársaság Minisztertanácsa a 2020. március 17-i 149. sz. Minisztertanácsai Rendeletben azonnali hatállyal **2020. június 1-ig tilalom alá helyezte** – függetlenül attól, hogy belorusz gyártmány vagy importból származik – **egyed-egyes egészségügyi termékek exportját** (lélegeztetőgépek, védőruházatok, maszkok, kötszer, vatta, géz).

Az Eurázsiai Gazdasági Unió tagországai szintén megegyeztek egyes élelmiszerek exportjának átmeneti tilalmáról. Az exporttilalom 2020. június 30-ig volt érvényes.

- **A belorusz kormány 2020. április 1-i hatállyal 3 hónapra (2020. június 30-ig) bevezette a hatósági árképzést, a kereskedelmi árak maximum havi 0,5%-kal növekedhetnek.**
- **A belorusz kormány 2020. április 24-én közzétette a COVID-19 járvány negatív gazdasági hatásait mérséklő intézkedési csomagját.** A rendelet felsorolja azokat az ágazatokat, melyeket leginkább súlyt a koronavírus miatti gazdasági visszaesés: kiskereskedelem, turizmus, közlekedés. További ágazatok is szerepelnek a felsorolásban, meglehetősen hosszú a lista, de egyetlen ágazat esetében sem tér ki konkrétumokra.
- **Az elnök aláírta a №178 rendeletet, mely lehetővé teszi, hogy 2020. május 1. és július 31. között a munkáltatók állami támogatást kapjanak a munkavállalók bérkiegészítéséhez** abban az esetben, ha a koronavírus-járvány miatt csökkentett munkaidőben kénytelenek a munkavállalókat foglalkoztatni, így azok bére nem éri el a minimálbért. A csökkentett munkabér és a minimálbér közti összeget állhatja az állam, illetve magára vállalhatja a szociális alapba befizetendő járulékot.

Az intézkedési csomagok tartalmáról részletes ismertető a nagykövetség előző COVID-19 jelentésében található.

- **Az elnök aláírta az „Egészségügyi dolgozók anyagi ösztönzőiről” szóló rendeletet,** amely havi bérkiegészítést biztosít azoknak az egészségügyi dolgozóknak, akik vírusfertőzött betegeket ápolnak. A Belorusz Szakszervezetek Szövetsége is úgy döntött, hogy az orvosok 600 és 5000 belorusz rubel (250-2080 dollár) közötti összeget kapnak egy speciális szakszervezeti biztosítási alapról.
- A Nemzeti Bank számos, az ügyfélérdeket szem előtt tartó döntést hozott. A refinanszírozási műveletek éves kamatlábat először 8% -ra, később pedig 7,75% -ra csökkentette.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján magyar oldalról az alábbi területeken/témakörökben lát a nagykövetség lehetőséget:

- *Vízipari együttműködés* – Itt know-how átadásban és harmadik országokban közös projektek lebonyolításban látunk lehetőséget. A Fővárosi Vízművek Zrt. és a Minszki Vízművek folyamatosan kapcsolatban van. Nagykövetségünk 2020. május 21-én rendezett online kerekasztal-beszélgetést az együttműködési lehetőségekről.
- *Magyar járműipari alkatrészgyártás* – Itt nagy a belorusz vállalatok importfüggősége, a koronavírus-járvány miatt nehézkessé vált a beszerzés Kínából.
- *Baromfitenyésztés* - A már folyamatban lévő baromfitenyésztési projekt mellett libatenyésztési projektben is számít a belorusz fél a magyar szakértelemre. Belarusz gazdaságilag depressziós dél-keleti régiójában szeretnének libafarmokat létrehozni. Itt teljes technológiai lánc kiépítésére van szükségük, akár technológia-transzfer, akár befektetés formájában.
- *Egyéb mezőgazdasági területek*: halgazdálkodás, mezőgazdasági gépgyártás, vetőmag nemesítés (kiemelten hibrid kukorica nemesítése).
- *Magyar borok* – A korábbiaknál nagyobb kvótákat engedélyeztek az alkohol importőröknek, így nagyobb eséllyel tudjuk bevezetni a magyar borokat a belorusz piacra.